

Trioli

Keski-Helsingin musiikkiopiston lehti 2019

*Lasten
musiikkia*

HOW VIOLINS ELÄMYKSIÄ ARKEEN

Tervetuloa nauttimaan
meidän
viulukauppaan ja
galleriaan

Mechelininkatu 28B
00100 Helsinki
0504654844

www.HowViolins.fi

@howviolins

@howviolins

Tässä Triolissa

Trioli-lehti 2019
33. vsk

Julkaisija
Keski-Helsingin musiikkiopiston
kannatusyhdistys ry.

Päätoimittaja
Petri Aarnio

Toimitussihteeri
Terhi Varonen

Toimituskunta
Petri Aarnio
Terhi Varonen
Lea Einiö

Ulkoasu
Merja Lensu

Kannen kuva
Veikko Somerpuro
Kuvassa Seela Latonen, Linnea
Pohjola ja Nelli Gustafsson

Toimitus
Keski-Helsingin musiikkiopisto
Helsinginkatu 3-5
00500 Helsinki
p. 050 3728 441

Painopaikka
Forssa print

ISSN 0786-2598

Lämmin kiitos kaikille ilmoittajille
ja lehden tekoon osallistuneille!

Helsinki

KUVA ELLA AATOLA

KUVA SARI NORJA

KUVA VEIKKO SOMERPURO

Pääkirjoitus	5
Wagner ja keskenkasvuiset	7
Musiikillinen leikki	8
Minun musiikkini	10
Sävellyspajassa	12
Leikkivä talo-Ebeneser 110 vuotta	14
Mitä lauluja lapset laulavat?	16
Uuteen utelias	18
Be-Do-Have	20
Muskarimatalla	23
Uutisia	24
Rakkaus musiikkiin	25
Pulmakulma	26
Muina mörköinä	27
Nyt me soitetaan!	28
Poplaulu	29
Oppilaaksi musiikkiopistoon	30
Kesämusisointia Päivolässä	30

KUVA VEIKKO SOMERPURO

IV valtakunnalliset musiikkikasvatuspäivät 2019:
www.fisme.fi

Suomen musiikkikasvatusseura – FiSME ry
Olemme musiikkikasvattajien ja heidän yhteisöjensä yhdysside
sekä Suomessa että maailmalla.

SUOMEN LAAJIN
SOITTINVALIKOIMA
KÄTEVÄSTI VERKOSSA:
WWW.SOITINLAINE.FI

Jo vuodesta 1931

SOITTIMIA
KAIKKIALTA
MAAILMASTA.

ISOILLE
JA
PIENEMMILLE
TÄHDILLE.

SOITIN LAINE OY
/ HELSINKI
POHJOINEN
RAUTATIEKATU 11
00100 HELSINKI
☎ 0290 80 2440

SOITIN LAINE OY
/ TURKU
MAARIANKATU 10
20100 TURKU
☎ 0290 80 2400

WWW.SOITINLAINE.FI

KUVA TERHI VARONEN

Lasten musiikki

Lasten laulut ovat erilaisia ja niissä on erilaisia ominaisuuksia. Lauluja voi kuunnella, laulaa tai tehdä itse. Laulun kieli on rikasta ja siinä on monia murteita. Kun lapsi laulaa tai soittaa sitä, mistä pitää, hän kehittyy.

Opinpolutkin ovat erilaisia, niillä on oma historiansa ja tulevaisuutensa. Jollekin soittaminen on rakasta, toiselle laulaminen, kolmannelle kuunteleminen. Kokeileminen auttaa löytämään omansa. Kokeilun välineenä on leikki.

Leikki antaa luovuudelle tilaa. Leikkiminen voi olla sävelten tapailua, improvisaatiota ja säveltämistä. Luova ihminen leikkii, aikuisenakin. Ihmisenä kasvamisen matka jatkuu. Musiikin mukana kasvaessa voi päästä avaruuksiin.

Lapsen rinnalla kulkee turvallisia aikuisia pitämässä kädestä silloin, kun sitä tarvitaan. Lapsi tarvitsee rauhaa ilmaista itseään luottaen siihen, että kaikki on hyvin, jotta hän voi venyttää rajojaan.

Turvallisten ihmisten lisäksi tarvitaan heistä muodostuva yhteisö. Yhteisö, joka sallii erilaisuuden, tukee yksilöä, on vastaanottavainen ja avoin. Yhteisö, joka on yhteensä enemmän kuin jäsenensä, ja jonka jäsenillä on tilaa kasvaa omaksi itsekseen.

Haluatko olla tällaisen yhteisön jäsen?

Tule mukaan lasten musiikkiin.

Petri Aarnio
rehtori

Elämys, oivallus, ilo!

Keski-Helsingin musiikkiopisto on lasten ja nuorten musiikkiyhteisö, jossa noin 250 kouluikäistä soittinoppilasta tapaavat viikottain 30 opettajaansa ja lähes 250 musiikkileikkikoululaista kokoontuvat 0–8-vuotiaiden perhe- ja musiikki-leikkiryhmiin. Yksilö- ja ryhmäopetuksessa yhdistyvät tavoitteellinen, lempeän määrätietoinen musiikin opiskelu ja luova ilmaisu. Päämääränä

on oppilaan hyvä musiikkisuhte – mahdollisuus hankkia elämälle eväitä taiteellisen, taidollisen ja emotionaalisen kasvun kautta.

Yhteismusisointi on pienestä pitäen tärkeä osa opetusta. Erilaisten yhtyeiden ja orkestrojen ohjelmisto vaihtelee barokista aikamme musiikkiin sekä kansan- ja maailmanmusiikista muuhun rytmimusiikkiin. Opetusta rikastuttavat

oman musiikin tekeminen, musiikin teknologia, improvisaatio ja taiteiden integrointi.

Keski-Helsingin musiikkiopisto on lakisääteisen valtionavun ja Helsingin kaupungin toiminta-avustuksen piirissä. Opisto antaa taiteen perusopetuslain laajan oppimäärän mukaista opetusta.

Autamme toteuttamaan unelmia.

F-Musiikki palvelee kaikkia musiikin
ystäviä, aloittelijoista ammattilaisiin.
Meiltä saat parhaat soittimet, nuotit
ja tarvikkeet edullisesti.

F MUSIIKKI

Helsinki | Vantaa | Espoo | Turku | Tampere
Oulu | Lappeenranta | Kuopio | Seinäjoki

f @ fmusiikki | www.f-musiikki.fi

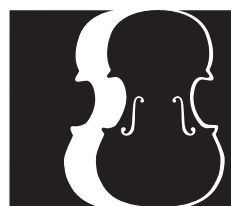
PALVELEVA SUOMALAINEN
100%
JO VUODESTA 1897

*Tarjoamme jousisoittinalan
asiantuntemusta ja ammattitaitoa
aloittelijoille sekä ammattilaisille.*

Tervetuloa!

Risto Vainio Oy

Apollonkatu 21
00100 Helsinki
Finland
p. 09 447 226

www.ristovainio.com
info@ristovainio.com

Avoinna: ti-pe 9.00-17.00, la 9.00-16.00

Musiikki ja keskenkasvuiset

Olimme konsertissa Budapestin Liszt-akatemiasa, Karita Mattila lauloi Wagneria. Usein suurten elämysten kohdalla ihminen kaatuu someen ja purkaa tuntojaan, niin minäkin. Seuranneessa keskustelussa ymmärsin jälleen, että on ihmisiä, joilla on Wagner-suhteessa ryppejä ja ne jotenkin liittyvät politiikkaan, rotuoppeihin ja natseihin. Täytyi oikein pohtia.

Teutonisen leuakas oopperasäveltäjä Richard Wagner eli 1800-luvulla aikaa, jolloin kansallismielisyys oli nousussa. Ranskan vallankumouksen jäljiltä vapautta, veljeyttä ja tasa-arvoa pidettiin pitkään kovina juttuina. Wagnerin keski-ikäistyttyä oli ihan toiset muodit. Suosittiin uutta uskontoa, nationalismia, jonka lopputuote oli kansallisvaltio. Saksa ja Ranska sotivat. Maailmaa alettiin katsella nationalismin ahtaasta perspektiivistä. Samaan soppaan sovitettiin mytologiat, ihonvärit, uskonnot. Kaikki rasismien ja ennakkoluulojen alkuasteet heitettiin pataan.

Wagner oli kova säveltäjä, mutta poliittisena ajattelijana keskinkertainen aikansa lapsi, joka kirjoitti sekavia juttuja juutalaisuudesta musiikissa. Kun natsit sittemmin omivat Wagnerin, on seurauksena ollut se,

että joku voi tänäänkin saada näppylöitä, kun Karita Mattila tykittää Isoldena. Se on traagista. Kirjoitan tämän varoituksena. Suurhahmo musiikissa voi olla pienhahmo muualla. Suurhahmo voi olla oman tuotantonsa tahra.

Otetaan esimerkki omalta ajaltamme. Trumputin-kauden suosituimpia rap-artisteja on Kanye West. Kanye wagneriaanisessa pääkopassa asiat ovat menneet niin sekaisin, että hän pitää Donald Trumpia veljenään. Musta artisti siis innostui Yhdysvaltain historian mahdollisesti rasistisimmasta presidentistä. "Meissä molemmissa on lohikäärme-energiaa." Kanye West on esimerkki siitä, mitä tapahtuu, kun artisti luo taiteellisen lahjakkuuden, sen tuoman menestyksen ja aseman olevan tae poliittisesta näkemysellisyydestä.

Tragedian ja komedian perään vielä farssi. Rasistien ja musiikin törmäminen on erikoinen prosessi. Se muistuttaa tilannetta, jossa lukuisista syömisrajoitteista kärsivä ihminen yrittää löytää ravintoa. Lueskelin inhimillisestä uteliaisuudesta rasististen ääriöyhöttä-

jien kokoontumispalstaa Stormfrontia. Siellä eräs halusi löytää äärioikeistolaista rap-musiikkia. Hänelle valotettiin asian laittaa kuorossa: rap on getosta ja Afrikasta eikä sillä ole mitään tekemistä valkoisen ylpeyden ja nationalismien kanssa.

Rap-musiikkia haukuttiin niin kuin Wagner haukkui juutalaista Felix Mendelssohnia. Ilmaantui kuitenkin soraääni, joka kertoi, että itse asiassa itäeurooppalainen rap on äärioikeistolaista. Ja vielä pitemmälle mentiin: rytmisen, julistava runon on muinainen arjalainen taidemuoto. Kuningas Arthurin legenda, Beowulf ja Odysseia olivat oman aikansa rap-runoutta, esitti eräs valopää. Varmaan myös Niebelungenlied, Wagnerin Ringin pohjateos.

Näköhavaintojeni mukaan Budapestin Liszt-akatemiasa ei ollut nahkapäitä taputtamassa Karita Mattilalle, vaan mistäpä minä tiedän. Ehkä he olivat valepuvussa.

Kansallismielinen ääriajattelu on nykyään yhtä pop kuin Wagnerin aikaan.

Kirjoittaja on toimittaja ja kirjailija. ■

Suurhahmo musiikissa voi olla pienhahmo muualla.

Musiikillinen leikki

Kun lapsi kiinnostuu musiikista, uteliaisuus, ilo ja ilmaisu ovat käsin kosketeltavissa. Ympäröivän maailman haltuun ottaminen tapahtuu myös tutustumalla siitä lähempiin ääniin. Arjen ja elämän sointi ruokkii kiinnostusta ja ohjaa toimintaa: millainen ääni tästä lähtee, miten tämä soi? Huomaamme lasten tutustuvan myös arkkitehtuuriin äänen kautta: rappukäytävä vastaa upealla kaiulla, kun siellä heläyttää.

Olen pohtinut sitä, miten tätä iloista ja leikkivää suhdetta voisi ruokkia musiikin oppimisessa. Toimiessani 1990-luvun alkupuolella varhaisiän musiikinopettajana Keski-Helsingin musiikkiopistossa minua viehätti ajatus siitä, miten musiikkileikki-koulutunti tarjoaa koko perheelle ympäristön, jossa voi kokeilla ja improvisoida äänellä, kehon liikkeillä ja soittimilla. Myös aikuinen saa uuden tilaisuuden musiikilliseen leikkiin omien lasten myötä.

Soiton oppimisen ja leikin suhde onkin mutkikkaampi. Oppiminen vaatii kokeilemistä ja luovuuden läsnäoloa, mutta leikeissä tarvitaan myös sääntöjä, ohjeita, järjestystä ja jaettuja tavoitteita. Toisaalta taas leikin viehätys voi haihtua, jos yksi määrää, eikä omille ideoille ole tilaa. Opettajalle ja soittavan lapsen vanhemmille tämä voi joskus tuntua ristiriitaiselta: soittaminen, harjoittelu tai musiikkiopistolle lähteminen ei aina huvita, miten sen leikin silloin käy? Leikin vapaan ilmapiirin ja toisaalta yhteisen leikin onnistumiseen tarvittavien

raamien suhdetta voisi lähestyä neuvoteltelun ja yhteispelin kautta. Sovittuun sitoudutaan. Soittoharrastuksen yhteydessä opitaan myös vastuuta ja pitkäjänteisyyttä elämässä.

Musiikillisessa leikissä karttavat taidot myös tuovat uusia välineitä oman luovuuden toteuttamiselle, siksi oppimisen suunnitelmassa tarvitaan kaikkien yhteispeliä.

Pieni oppija turhautuu ja väsyä mutkallisen matkan kiemuroihin. Silloin tarvitaan kanssamatkaajaa, joka näkee kulman taakse ja osaa kannustaa välietapein. Toisaalta oppimispolkujen etsimisessä oppijan kokemukset ovat tärkeitä: mikä on juuri minulle mielekästä soittamisessa ja mihin kaikkeen voin sitä elämässäni käyttää.

Tutkimuksissa on havaittu luovuuden, leikkillisyyden ja hyvinvoinnin välinen yhteys. Tarvitsemme elämässämme kykyä nähdä asioita eri näkökulmista, soveltaa aiemmin opittua ja keksiä uutta. Nämä eivät liity vain lapsuuteen, vaikka siellä ne ovat helpoimmin havaittavissa. Myös me työelämässä tai arjen monenlaisten vaatimusten ristitilassa painiskelevat musisoivien lasten vanhemmat hyödyimme saadessamme yhteyden omaan luovaan itseemme. Tätä voi ruokkia

musiikkia
Ja Se Soi
koulutuksia ry

Koulutuksia
kaikille
musiikkia
työssään
käyttävälle
www.jasesoi.com

Oppiminen vaatii kokeilemista ja luovuuden läsnäoloa, mutta leikeissä tarvitaan myös sääntöjä, ohjeita, järjestystä ja jaettuja tavoitteita

muskaritunti, kirjan lukeminen tai puutarhanhoito. Leikki on jokaiselle erilainen kokemus.

Oman luovuuden löytäminen ja sen toteuttaminen tuovat elämään rikkautta. Musiikin oppiminen ja siihen liittyvät kokemukset voivat viestittää, että olen arvokas, merkityksellinen ja omalla erityisellä tavallani luova ihminen. Vielä enemmän iloa ja elämän hyvinvointia lisää se, jos voimme jakaa kokemuksiamme. Yhdessä koettu ja eletty luova toiminta ruokkii yhteisössä monenlaista hyvää. Pienenkin muusikon on tärkeä saada kokea, kuinka se, mitä minulla on sanottavana musiikkini kautta, antaa muille jotakin arvokasta. Ja minkä ihanan yhteisön ja ympäristön jaetuille kokemuksille, tunteille ja musiikista iloitsemiselle musiik-

kiopisto rikkaassa moniäänisessä soinnissaan meille avaakaan! ■

Kirjoittaja on filosofian tohtori ja musiikin maisteri sekä musiikkiterapeutti ja työhönohjaaja, joka toimii musiikkikasvatuksen lehtorina, pääainevastaavana, tutkijana ja yhteisömusiikkokoulutuksen vastuulehtorina Metropolia Ammattikorkeakoulussa.

Kirjallisuutta: Huhtinen-Hildén & Pitt: *Taking a learner-centred approach to music education. Pedagogical Pathways.* Abingdon: Routledge

Minun musiikkini

Eskarivuonna lauloimme päiväkodin joulujuhlissa latinaksi Adeste fideles -laulun. Lauloin sen myös samana keväänä pyrkiesäni musiikkiopistoon. Aloitin samaan aikaan koulun ja viulunsoiton. Kun olimme ostamassa ensimmäistä viuluani, minun piti valita myös hartsit. Kahdesta vaihtoehdosta valitsin sen, joka tuoksui mielestäni paremmalta. Toisena vuonna suoritin 3/3-tasosuorituksen viululla. Hartsin tuoksu on seurannut minua tähän päivään asti.

Varsinkin ensimmäisinä soittovuosinani minulla oli tapana kuvitella soittamiini ja kuulemiini viulukappaleisiin tarinoita, jotka etenivät kappaleiden kulun mukaisesti. Näiltä vuosilta minulle on erityisesti jää-

nyt mieleen Metsästäjien kuoro -kappale, jonka soitin viulistien joulusoittajaisissa. Metsästäjien kuoroon keksimääni tarinaan vaikutti se, että esittäisin kappaleen nimenomaan joulusoittajaisissa. Metsästys-jutut piti saada sopimaan jouluun, joten kuvittelin, että joulun kunniaksi metsästäjät jättäisivät eläimet rauhaan ja ryhtyisivät laulamaan kuorossa. Tuossa iässä mielikuvitukseni ruokki soittoharrastusta ja päin vastoin.

Pian minuun säteili musiikkia eri suunnista. Ensimmäisellä musaopiston **Päivö-**

lä- leirilläni olin mukana kansanmusapopossa, jonka letkeä yhteissoitto puhutteli. Samana kesänä selvisi, että pääsen musiikkipainotteiselle luokalle. Musiikkiluokalla alkoi ohjattu bänditoiminta. Kaikille

valikoituivat instrumentit, joita soitettaisiin omista bändeissä koko ala-aste. Lauloin yhdessä bändissä ja soitin rumpuja toisessa ja jo tässä vaiheessa huomasin, kuinka mahtavaa yhdessä soittaminen voi olla.

Yhteismusisointia pitäisi jokaisen päästä kokemaan. Ensimmäisessä bändikonsertissa lauloin Beach Boysin Barbara Ann -kappaleen. Silloin huomasin myös,

Jos musaa ei ole mahdollista kuunnella, pitää sitten itse meluta.

KUVA TIU MÄKKÖNEN

KUVA ANTON BARDY

miten hienolta musiikin esittäminen tuntui. Mielimusiikkigenrenkseni muodostui hyvin nopeasti soul. Ensimmäiset omistamani cd-levyt olivat **Stevie Wonderin** Talking Book ja **Aretha Franklinin** Lady Soul.

Nykyään kuuntelen musiikkia aina punkista progeen ja jazzista rappiin, mutta edel-

leen soul koskettaa intohimoisilla laulajillaan ja rennon tarkoilla rytmeillään.

Musiikki on nykyään mukana arjessani tavalla tai toisella. Vaikka musiikista onkin tullut minulle arkinen asia, sen merkitys on vain kasvanut vuosi vuodelta. Harvoin on hetkiä, jolloin en haluaisi kuulla mitään

musiikkia. Taitaa olla niin, että jos musaa ei ole mahdollista kuunnella, pitää sitten itse meluta.

Kyllä sitä tulee ihan säännöllisesti melutuaakin: Soitan sekä opiston että koulun orkesterissa, käyn viulu- ja muha-tunneilla, harjoittelen omatoimisesti ja kahden bändin kanssa niin koulussa, kotona, kuin treeniksellä. Toisen bändini kanssa keikkailen säännöllisen epäsäännöllisesti erinäisissä tilaisuuksissa. Soitamme sekä covereita että omia kappaleita. Esiintymisessä on sitä jotain. Pääsee näyttämään omaa intohimoaan muille ja ne muut saattavat vieläpä tykätä siitä. Eikä muiden tykkäämiselläkään niin väliä ole, tärkeintä on adrenaliini ja tulkitseminen.

Parasta musiikissa onkin sen monipuolisuus. Se, että voi tehdä melkein mitä huvittaa ja voi imeä musaa kaikkialta. Voi musisoida koulussa, kotona, opistolla tai treeniksellä ja kuunnella musaa kuulokkeista, levarista tai livenä. Ja keikkailu, se on ihaanaa niin orkesterissa, viulusoittajaisissa kuin myös laulajana tai rummuissa. ■

Kirjoittaja on opiskellut viulunsoittoa Keski-Helsingin musiikkiopistossa kuusi vuotta

Sävellyspajassa

Säveltäminen on luonnollinen osa lapsen musiikillista ilmaisua. Säveltäminen on vaikiutumassa osaksi musiikkiopisto-opintoja. Opinnoissa pyritään innostamaan oppilasta harjoittelemaan säveltämisen ja soittamisen perustaitoja sekä ohjaamaan oppilasta tuottamaan omia ideoita ja musiikillisia ratkaisuja.

Syksyllä järjestetyn sävellyspajan tavoitteena oli tarjota opettajille työkaluja oppilaiden säveltämisen tukemiseksi sekä innostaa oppilaita omien sävellysten tekemi-

seen. Kouluttajana toimi säveltäjä ja opettaja **Minna Leinonen**.

Mitään etukäteen valmisteltua ei ollut olemassa. Sävellystä lähestyttiin luonnostelemalla, kokeilun ja mielikuvien, äänimaiseman, ajatusten ja tunteiden kautta, joita ilmaistiin omaa ääntä ja soittimien laajennettuja mahdollisuuksia hyödyntäen. Oman sävellyksen syntyminen saattoi alkaa monella tavalla, soittaen kokeilemalla tai kuten **Oonalla**, koulun koeviikon tuomaa stressiä purkamalla.

Oppilaiden ohjaaminen tapahtui lasta kuunnellen. Pianoa soittavan **Sallin** mielestä sävellyspajassa sai itse päättää mitä tekee. Kivoimmaksi osoittautui kappaleen suunnitteleminen, vaikka keksiminen oli välillä myös vaikeaa. Opettajat avustivat oppilaita taitavasti piirtäen, kirjoittaen ja nuotintaen aiheita, hahmoja ja teoksen muotoa yhdessä oppilaan kanssa.

Monet oppilaista halusivat suunnitella ensin teoksen muodon. Kun muoto oli luonnosteltu, voi sävellyksen aloittaa mistä kohdasta tahansa. Muoto, kuten muutkin sä-

vellysprosessissa käytettävät työkalut, voi muuttua matkan varrella ja sen onkin tarkoitus olla vain apuväline; lähtökohta, muttei päämäärä. **Rufuksen** teoksen nimeksi tuli "Kiire". Kappaleessa on ensin rauhallisempi, seuraavaksi nopeampi kohta. Sitteen kappale taas rauhoittuu ja lopussa seuraa taas nopeampi osa.

Aarnen mielestä parasta oli säveltämisen lisäksi kaverit ja yhdessä tekeminen, vähän niin kuin leikkiminen, syömistä unohtamatta! Sävellyspajasta tarttui taskuun uusia ideoita ja tekemisen tapoja, kuten värikarttamenetelmä, jossa sävellyksen osille keksitään eri värejä.

Opettajat onnistuivat erinomaisesti omassa tehtävässään oppilaan sävellystyön ohjaamisessa ja tukemisessa. Oppilaat puolestaan lähtivät avoimesti, rohkeasti ja innokkaina mukaan laajentamaan omaa ajatteluaan ja tekemään omia valintoja. Sävellyksistä tuli upeita ja omaäänisiä! ■

KHMO-PERHEET!

Jatkoilmoittautuminen lukuvuodelle 2019–2020
1.–30.4.2019 Eepoksessa omilla tunnuksilla.
Muista päivittää myös yhteystietosi.

khmusiikki.eepos.fi
info@khmusiikki.fi

Konserttikeskus on Suomen merkittävin koulu- ja päiväkotikonserttien järjestäjä, joka tarjoaa monipuolisen valikoiman kohdeyleisölle suunniteltuja ohjelmia.

Tutustu tarjontaamme kotisivuillamme.

www.konserttikeskus.fi

LEIKKIVÄ TALO

– Ebeneser 110 vuotta

Ebeneser-talon juhlapäivään marraskuussa oli kutsuttu entisiä ebeläisiä, vierailijoita päiväkodeista, muskarilaisia, sukulaisia ja kaikki muut rakennuksesta kiinnostuneet. Kallio Kipinöi-festivaalin “Harjun kauneimmaksi taloksi” nimeämässä rakennuksessa riitti ohjelmaa aamusta iltaan.

Vierailijoiden joukossa oli monia talon entisiä lastentarhalaisia. Heillä oli kerrottavanaan lukuisia muistoja ja tarinoita lastentarha-ajoilta. Wivin kierroksen pisteet johdattivat kävijän talon arkkitehtuuriin, historiaan ja nykypäivään. Muistoihin saattoi sukeltaa myös kuvaamalla itsensä osaksi talon historiaa green screen-menetelmän avulla.

Musiikkiopiston ohjelma koostui aamupäivän pop up -muskareista sekä iltapäivän ja alkuillan esityksistä Soivassa portaikossa,

Proms-konsertissa ja Ebe kipinöi-juhlakonsertissa. Luokat olivat avoimena opetuksen seuraamisesta kiinnostuneille. Oppilaiden esitykset olivat täynnä iloa ja elämyksiä.

Ebeneser-säätiön toiminnanjohtaja **Taina Sillanpää**, museoamanuenssi **Fredrika**

Visuri sekä museotyöntekijä **Susanna Gillberg** iloitsivat lukuisista kohtaamisista talossa kiertäneiden vieraiden kanssa. Talon syntymäpäiväjuhla vahvisti talon ja sen toimijoiden yhteisöä. On arvokasta, että ympärillä on seinät, jotka avaavat tilan leikille. ■

- Ebeneser-talon suunnitteli arkkitehti Wivi Lönn. Talon vihkiäisiä vietettiin 6.12.1908.
- Hankkeen takana olivat suomalaisen lastentarhatyön uranuurtajat Hanna Rothman ja Elisabet Alander.
- Talon nimi tulee raamatusta: Ebeneser tarkoittaa suomeksi "Avun kivi".
- Ebeneserin lastentarhatoiminta ja opettajakoulutus perustuivat saksalaisen pedagogin Friedrich Fröbelin pedagogiikkaan.
- Lasten leikillä oli keskeinen merkitys ja sille annettiin lastentarhassa aikaa. Fröbel suunnitteli kasvatus-toimintaa tukevaa materiaalia, joista tunnetuimpia ovat Fröbelin palikat.
- Lastentarha vuoteen 1986
- Lastentarhanopettajakoulutusta vuoteen 1993
- Nykyiset toimijat ovat Ebeneser -säätiön omistama Lastentarhamuseo, Keski-Helsingin musiikkiopisto sekä vuodesta 2018 alkaen Helsingin kaupungin päiväkoti Ebeneser.

Lähteet: Ebeneser. 100 vuotta lasten hyväksi.
Ebeneser-säätiö 2007

Mitä lauluja lapset laulavat?

Lapset laulavat lauluja, joita ovat kuulleet muiden laulavan, lastenlauluja tai oman ympäristönsä lauluja. Onnellista on, jos laulut välittyvät suoraan ihmiseltä ihmiselle.

Muskaria käyvät lapset saavat monipuolisen kokemuksen laulamista. He saattavat laulella itsekseen jotain tilanteeseen sopivaa laulua, kuten *Metrolla mummolaan* tai *Lumi lentää, lumi lentää nyt talvi taas on*. Vaikka muskareita on eri puolilla Suomea ja monissa lasten päiväkodeissa ja kerhoissakin lauletaan nykyään lauluja, joita lapset itse voivat laulaa, kaikki lapset eivät pääse kuulemaan elävää, monipuolista laulamista.

Lastenlaulut kansanperinteessä

Ennen ääntä toistavien laitteiden aikaa lapset lauloivat lauluja, joita olivat kuulleet oman ympäristönsä ihmisten laulavan. Joskus ehkä lastenlauluja, vaikka niitä ei ollut ainakaan perinteisessä suomalaisessa kansanmusiikissa. Muutamat perinteiset melodiat, kuten *Pieni tytön tyyleröinen*, elävät edelleen, kun niihin on tehty sanat lasten laulettavaksi ja leikittäväksi. Myös jotkut aikuisten toisistaan laulamat herjat ovat päättyneet lastenlauluiksi. Kilpailuvien hevostähtien valmistajien pilkkalaulu, *Asikkalan, Asikkalan puiset rataat*, on yhä käytössä oleva lastenlaulu.

Lasten parissa toimineet kansanperinteen harrastajat ovat löytäneet muutakin kansanperinnettä lasten laulettavaksi. Ilman **Liisa Laaksosen** ja **Maija Salon** vahvaa

kansanperinteen tuntemusta olisivat MLL:n lasten taidekasvatusprojektissa syntyneet kirjat *Lystiä leikkiä* ja *Körö körö* jääneet ilmestymättä.

Jos lapsi laulaa tuttua laulua hiukan toisin kuin nuottikuva tai painetut sanat, sanomme liian herkästi ”ei se niin ole, vaan näin.”

Aakkosjärjestyksessä olleiden tekijänimien vuoksi tuutulauluja ja sylissäis-tumisoruja sisältävä kirja *Körö körö* (1991) on kirjastoluetteloissa Krokforsin kohdalla, mutta minun osuuteni oli pieni tamperelaisiin tietäjiin verrattuna. Tosin siinä oleva, iso-isäni isoveljen, **Uno Pannun** laulamana taltioimani Laiva-laulu on päätynyt moniin lastenlaulukirjoihin. Sen alkusointiset kansanomaiset sanat olivat

”Laiva, laiva minnekä laiva mennee? Muille maille omenoita ostamaan, neulanpäitä nielemään. Kups, laiva kaatuu.” *Körö körö*-kirjassa sanat ovat samassa muunnellussa muodossa kuin ensimmäisessä painetussa versiossa kirjassa *Mussikka* (1973). Juhaveljeni keksi muuntaa neulanpäät turvallisemmiksi kaalinpäiksi, kun kummi-eno leikki laivaa tyttärensä kanssa.

Mitä ovat suosituimmat lastenlaulut?

Lastenlaulujen suosituimmuusjärjestystä on tutkittu moneen kertaan, mutta tuloksia tarkastellessa herää kysymys, onko mi-

tattu lasten itsensä vai heidän vanhempien mieltymyksiä? Eräessä ”tutkimuksessa”, johon osallistui yli 1000 äänestäjää, suosituin kappale oli *Sininen uni*. Toiselle sijalle ylsi *Mikkihiiri merihädässä*, kolmannen sijan jakoivat *Aja hiljaa isi* sekä *Ihahaa* -kappaleet.

Kun kysytään, mitä lauluja lapset laulavat, tästä neljän suosituimman listasta ehkä vain *Ihahaa* on sellainen, jota kuka tahansa lapsi itse laulaa. Näin arvelen, vaikka **Mari Laurila** olikin musiikkileikkikoulussani *Aja hiljaa isi* -laulun levyttäessään.

Mikä on lastenlaulu?

Lastenlaulun määritelmiä on useita. Rakenteelliset määritelmät perustuvat sanoihin, melodiaan, rytmiin, keston ja aihepiiriin. Oma käyttöön perustuva määritelmäni lastenlaulusta on kolmijakoinen.

1. Gallerialaulut

Laulut, joita lapset kuuntelevat joko laitteiden toistamana tai elävänä lauluesityksenä. Kuvataidenäyttelyssä katsellaan taiteilijoiden luomia tauluja ja veistoksia, osallis-

Maisa Krokfors

on varhaisiän musiikinopetuksen uranuurtaja Suomessa ja monen tunnetun lastenlaulun takana tavalla tai toisella, mm. lastenlaulun "Twinkle, twinkle little Star" suomennos "Tuiki, tuiki tähtönen" on hänen käsialaansa. Hän on musiikkipedagogi, joka on toiminut muun muassa musiikkileikkikoulun opettajana ja julkaissut alan kirjallisuutta, esim. Lapsi ja musiikki-sarjan kirjan "Laulaminen" (Mannerheimin Lastensuojeluliitto, 1985).

tumatta itse niiden tekemiseen. Levyltä tai nykyaikaisten äänentoistolaitteiden kautta kuunnellaan ammattimuusikoiden esittämiä lauluja, joiden kokonaan laulamiseen ei lapsella vielä ole taitoa, mutta hän saattaa yhtyä laulun kertosaäkeeseen tai muuhun osaan.

2. Laulut, joita lapset itse ja lapsiryhmät laulavat

Lapsille sopivista lauluista keskusteleminen aiheuttaa joskus kiistelyä. Joku sanoo, että laulun liian yksinkertaiset sanat tai melodia ovat lasta aliarvioivia ja esittävät todisteeksi omien lastensa suorituksia vaikkapa *Taikahuilun* Yön kuningattaren aariasta. Mutta tässä onkin kysymys laulullisesti eri kehitysvaiheissa olevien lasten yhdessä laulamisesta. Parhaiten jäävät elämään laulut, joiden sanat lapsi ymmärtää ja melodia ja rytmi ovat sellaiset, että lapsi osaa laulaa sen, esim. *Tuiki, tuiki tähtönen*. *Lehdet lentää* -laulu tulee monille musiikkiopistolaisille tuttuna vastaan soittotunneilla. Tässä vielä yksinkertaisemmassa laulussa on vain kolme säveltä – mi re do tai pianon mustat kolmoset ja 6 sanaa, mutta "vaikeutena" kohotahti ja $\frac{3}{4}$ tahtilaji.

3. Lasten omat laulut; joko itse keksityt laulut tai lapsen omat variaatiot muiden lauluista

Kolmannen ryhmän laulut voivat syntyä, jos lapsen omiin lauleluihin suhtaudutaan yhtä kannustavasti kuin hänen kuvataiteelliseen ilmaisuunsa. Kun pieni lapsi piirtää paperille viivan tai jotain muuta ja nimeää sen vaikka äidiksi tai koiraksi, kehumme häntä. Jos lapsi laulaa tuttua laulua hiukan toisin kuin nuottikuva tai painetut sanat, sanomme liian herkästi "ei se niin ole, vaan näin." Lapsen oman laulun syntymiselle on myös tärkeää antaa sille tilaa, ettei lapsen ympärillä ole alati soiva taustamusiikki tv:stä tai jostain ääntä toistavasta laitteesta.

Musiikkiopistojen konserteissa ja juhlissa lapset saavat kokemuksen ainakin ensimmäisen ja toisen ryhmän lastenlaulusta. Muskareiden toiminnassa yksi tärkeimmistä tehtävistä on antaa jokaisen lapsen laulaa. ■

Uuteen utelias

Sellonsoiton lehtorina toimiva **Helli Seppä** on opettanut jo neljäkymmentä vuotta. Entiset ja nykyiset oppilaat kokoontuivat soittamaan juhlakonserttiin viime syksynä. Uteliaan opettajan halu tutustua uuteen kannustaa häntä tinkimättömästi eteenpäin.

Saunassa saa laulaa

Lapsuus eläinten keskellä kiuruveteläisen maalaistalon lapsena oli työteliästä. Kotona oli piano, harmoni ja virsikannel, joka kiehtoivat, koska sitä soitettiin jousella. Kahden sisaren kanssa parasta ajanvietettä oli laulaminen. Laulu raikasi helposti kolmiäänisesti vaikka saunassa. Sisaret soittivat huilua ja pianoa. Lapset soittivat yhdessä trioja ja kaikki kävivät soittotunneilla. Matkusteluun oli totuttava, Helli kävi Kuopiossa, siskot Iisalmessa.

Sellon lomo

Seurakunnan äitienpäiväjuhliissa 14-vuotias Helli kuuli lomoavaa sellonsoittoa ja tie-

si löytäneensä soittimensa. Onneksi koulun musiikinopettaja oli niin pätevä, että pystyi antamaan alkusysäyksen. Helli soitteli taululle piirrettyjä asteikkoja ja pääsi siitä itsekseen alkuun.

Vuosi ilman opettajaa jatkettiin seurakunnan orkesterissa, kunnes Helli pääsi antamaan soittonäytteen. Näin alkoivat matkat Kuopion konservatorioon. 120 kilometrin soittotuntimatkaan hurautikin sitten päivä viikossa. Jo parin soittovuoden jälkeen, lukion ensimmäisellä luokalla, Helli päätti, että ryhtyy sellonsoiton opettajaksi. Suunta oli selvä.

HELLI SEPPÄN ARKISTO

Salaselloa ja sahausta

Hellin isä etsi maatilalle jatkajaa. Helli oli sisukkuutensa ansiosta joutunut pojan asemaan maatalon töissä, vaikka oli siskoksista pienikokoisin ja joutui puolisalaa soittamaan. Helli riuhtaisi itsensä irti kotoa, kun hänet kutsuttiin lisälmeen opettamaan. Työalueeseen kuului Lapinlahden ja Kiuruveden alueet ja Kuopiossakin tuli sahattua. Samalla omat opiskelut jatkuiivat ja lisäoppia haettiin Helsingistä asti.

Helliä kysyttiin orkesteriin soittamaan, mutta hän valitsi hyvin alkuun lähteneen opettajan uran. Konservatoriosta valmistuttuaan Helli sai Varkaudesta opettajan viran. Puoliso Timo sai kuitenkin töitä Espoosta. Edessä olikin muutto.

“Otan sello-oppilaita”

Lehti-ilmoitukset tuottivat tulosta ja jalsijaa löytyi nopeasti myös musiikkiopistoista Järvenpäästä ja Nurmijärveltä. Pian Nurmijärven musiikkiopistolle tarvittiinkin vakinaista opettajaa. Ajelu pikkukuntien välillä alkoi. Auton kanssa oli ainainen kiire.

Helli Seppä

- aloittanut opettamisen Ylä-Savon musiikkiopistossa lisälnessä vuonna 1978
- 40-vuotisjuhlakonsertti Temppelaukion kirkossa pidettiin syyskuussa
- erikokoisia ja eri-ikäisistä soittajista koostuvia selloryhmiä 25 vuoden ajan
- ryhmäkokoja laajennettu 10–20 soittajaan, iältään 5–18-vuotiaisiin sellisteihin
- rytmiiän soveltaminen niin klassisiin kuin ikivihreisiin sävelmiin
- oppilaat käyttävät sujuvasti selloa rytmisoittimena, mutta myös kehorytmejä, laulamista, rytmisoittimia, liikkumista ja improvisaatiota sellonsoiton ohella.
- selloryhmät esiintyneet eri puolilla Suomea mm. Kuopion Nuori soittajatapahtumissa sekä Euroopan nuorisomusiikkifestivaaleilla Unkarissa, Itävallassa ja Italiassa.

Ryhmäsoitto on kuin kirkas tähti, koska yhteisöllisyys kasvattaa soittajaa.

Mukana kulkivat sellot, nuotit ja muut releet. Ylinopeussakkojakin tuli ja ylikomisaaari Röpelistä vähän hymyilytti, kun Helli aneli korttia takaisin, jotta pystyisi hoitamaan työnsä.

Soitonopetus tapahtui kouluilla eikä yhteistoiminta aina sujunut. Piano saattoi olla kadonnut luokasta sellonopetuksen alkaessa. Erään yön aikana luokassa olleet akvaariokalat olivat kuolleet ja sellistit joutuivat aiheetta huonoon valoon. Oloihin kylästyneenä Helli päätti hakea Keski-Helsingin musiikkiopistoon sellonsoiton opettajaksi.

Hampaasta huolimatta

Jo opiskellessa esiintymismatkat ovat olleet tärkeitä. Reissut ja kummalliset konserttiolosuhteet ovat aina jääneet mieleen kohokohtina. Tämän jakaminen myösoppilaille on antavaa. Ryhmäsoitto on kuin kirkas tähti, koska yhteisöllisyys kasvattaa soittajaa. Ryhmän tuki on valtavan tärkeää ja se on myös kivaa; opitaan yhdessä ja toisilta.

Ryhmässä sattuu myös kummelluksia. Erään pienen oppilaan hammas sinkosi improvisaatiohetkessä matolle. Lapsi oli hieman ihmeissään ja opettaja hämmentynyt. Muut oppilaat hoputtivat vieressä, että jatketaan, jatketaan! Koska verta ei tullut, käärittiin hammas kotinviemisiksi papeeriin – ja jatkettiin.

Opettajan työstä

Hellin mielestä opettajan työhön sitoutuminen on työn tärkein avain, Opettaja on tehtävänsä sitoutunut, turvallinen aikuinen sekä ymmärtävä ja suojeleva tukihenkilö. Soittamisen kautta henkilö tukee lapsen kasvua terveeseen ja myötätuntoiseen ihmisyyteen. Tarvitaan empatiakykyä ja ymmärtämystä. Into onkin opettajalle parasta palautetta. Eräs oppilas sanoi, että haluaa soittaa selloa siihen asti, kunnes kuolee. ■

Kirjoittaja on kahden soittavan ja yhden muskarilapsen isi sekä musiikkiopiston rehtori

Opettajan työhön kuuluu soittotunnin lisäksi esimerkiksi

- tuntien suunnittelu ja ohjelmistot
- opintojen kirjaamiset
- yhteydet kollegoihin ja vanhempiin
- soitinhankinnat vanhempien kanssa
- ergonomia-asiat
- oma harjoittelu
- uusiin laitteisiin ja järjestelmiin tutustumista
- kouluttautuminen uusiin sisältöihin, kuten sävellys- ja improvisaatio
- musiikkimaailman seuraaminen ja konserteissa käynti
- tapahtumat ja kilpailut: esim. Paulun ja Turun sellokilpailut, Cellofest
- seminaarit: esim. Euroopan jousisoitinopettajien konferenssit, Suomen jousisoitinpäivät

KUVA ANNA SINKKONEN

KUVAT SARI NORJA

Be – Do – Have

Uusi opetussuunnitelma sekä siihen liittyvien käytänteiden muokkaaminen omalle oppilaitokselle sopiviksi ovat herättäneet musiikkioppilaitosten työyhteisöissä voimakkaita tunteita. Näin myös meillä.

Keski-Helsingin musiikkiopisto on mukana Taiteen perusopetuksen luotsit II –hankkeessa ja lupauduin sen yhteyshenkilöksi. Hankkeen tavoitteena on lisätä taiteen perusopetuksen opettajien ja rehtorien opetussuunnitelmaosaamista.

Jo ensimmäisessä yhteisessä tapaamisessa vaikutuin alkuun annetusta tutustumistehtävästä, lämmittelystä ja aktivointiharjoitteesta be – do – have. Mitä haluaisit olla, mitä haluaisit tehdä ja mitä haluaisit, että sinulla on. Koska aikaa annettiin reilut kolme minuuttia, ei vieruskaverini päässyt juurikaan nauttimaan toiveistani ja unelmistani.

Palasin kysymyksiin ja siirsin ne itsestäni yhteisöön, jossa olen viihtynyt suurimman osan aikuisiästäni. Miksi tätä ei asetettu pohjaksi, kun viilasimme oman musiikkiopiston makuista opetussuunnitelmaa?

Uusi opetussuunnitelma korostaa entistä vahvemmin yhteisöllisyyttä, kaikkien osallisuutta ja siksi seuraaviin kysymyksiin on helppo vastata; jokaiselta löytyy oma mielipide. Ehkä erilainen kuin minun tai sinun, mutta yhtä arvokas.

KUVA VEIKKO SOMERPURO

Luosit II

Taiteen perusopetusliitto (tpo-liitto: www.artsedu.fi) järjestää

- jäsenjärjestöilleen lukuvuoden mittaisen koulutuksen
- 2 kaikille yhteistä koulutuspäivää
- 3 taiteenalakohtaista (esim. SML) koulutuspäivää
- lisäksi 3 itsenäisen työskentelyn jaksoa ja webinaari
- Opetushallitus rahoittaa

Tavoitteena on

- lisätä oppilaitosten opetussuunnitelmaosaamista
 - arvioida paikallisia opetussuunnitelmia
 - lisätä valmiuksia käyttää uusia opetussuunnitelmia
- tpo-liiton jäsenjärjestöt ovat Esittävien taiteiden oppilaitosten liitto, Käsi- ja taideteollisuusliitto Taito, Suomen lasten ja nuorten kuvataidekoulujen liitto, Suomen musiikkioppilaitosten liitto, Suomen sanataideopetuksen seura, Suomen tanssioppilaitosten liitto stopp

Jokaiselta löytyy oma mielipide. Ehkä erilainen kuin minun tai sinun, mutta yhtä arvokas.

Mitä/millainen haluaisit musiikkiopistomme olevan (be)?

Olisiko se koahtamispaikka, jossa jokainen lapsi tunnetaan nimeltä vai innostava työyhteisö, jonka toiminnan perusajatus on nakutettu talon seinään? Turvallinen, viihtyisä hengailutila, jossa on hyvä syödä eväitä, piirtää ja lukea Aku Ankkoja vielä, kun vanhemmat olisivat jo valmiit lähtemään kotiin? Tuttu konserttisali, jossa ystävät iloitsevat toistensa onnistumisesta? Vuosien mittaan lujittuva vanhempien vertaisryhmä, jossa voi käydä läpi arjen huolia ja huippuhetkiä? Entä millainen itse haluaisit tässä musiikkiopistossamme olla? Oppilaina, oppilain vanhempana, opettajana, rehtorina, työyhteisön jäsenenä? Ja kuinka haluaisit kohdata muut musiikkiopistossamme olevat? Mieti hetki.

Entä mitä haluaisit musiikkiopistomme tekevän (do)?

Haluaisitko että yhteisössämme kasvatettaisiin musiikinrakastajia, että elämys, ilo ja oivallus toteutuisivat pienillä ja isoilla? Tai

että sieltä saisi valmiudet mahdollisiin jatko-opintoihin? Haluaisitko opistomme antavan korkeatasoista yksilöllistä opetusta tasapuolisesti jokaiselle oppilaalle ja vievän musiikin iloa myös talon seinien ulkopuolelle? Mitä itse olisit valmis tekemään yhteisömmme kehittämiseksi?

Ja mitä haluaisit että musiikkiopistollamme olisi (have)?

Olisiko mielestäsi tärkeää hyvä henki ja rauha olla oma itsensä niin orkesterissa, opettajainhuoneessa, kuin omalla soitotunnillakin? Myös heikompiina päivinä. Vai haluaisitko useammin buffetteja, koko opiston yhteisiä projekteja tai yhteissoittoa eri instrumenttien kesken? Kamarimusiikkia?

Paljon kysymyksiä, ehkä heränneitä ajatuksia. Mutta entä jos moni asia on jo hyvin, onko tarpeen pyöritellä toiveita tulevasta? Jospa toimintamallimme on jo tarpeeksi hyvä, niin että meille on kaikkien kiva tulla, oppimaan, opettamaan, osallistumaan

musiikkiopistomme arkeen ja juhlaan. Jospa pedagogikkamme on jo ollutkin positiivista ja arviointikin keskittynyt vahvuuksiin, arkipäivän kohtaamiset toistemme kunnioittamiseen. Eikö parasta olisi jatkaa kuplassamme entiseen tapaan?

Vaikka olemmekin kuin yhtä suurta perhettä, emme silti voi pelkästään pysähtyä hetkeen. Lapset kasvavat ja kasvattavat samalla vanhempiaan, opettajat oppivat myös oppilailtaan, opetussuunnitelmia uudistetaan, arviointia ajatellaan eri näkökulmista, hallintojärjestelmät muuttuvat ja improvisointi on tullut jäädäkseen. Kukaan meistä ei ole koskaan valmis.

Mielestäni musiikkiopistomme on yhteisö, joka muodostuu erilaisista yksilöistä. Perhe, jossa jokaisen hyvinvoinnilla on merkitystä. Paikka, jossa jokaiselle on tilaa kasvaa ja kehittyä. Yhdessä. ■

Kirjoittaja on varhaisiän musiikkikasvatuksen lehtori ja musiikkiopistolaisen äiti.

Suosittuja kokoelmia soittajille ja laulajille

Marjukka Eskelinen–Saara-Maija Strandman: Lasten lied!

Uusi ohjelmistovihko nuorille laulajille ja pianisteille. Vihättävät pianosovitukset tuovat raikasta otetta kappaleisiin. Mukana tuttuja sävelmiä, mm. Pii pii pikkuinen lintu, Oravan pesä, Tukkipoika, Metsän laulajaiset ja Mökin laittaja.

Sami Juntunen: Gettin' into Groove

154-sivuinen Rytmimusiikin etydejä on svengaavien piano-kappaleiden kokoelma edistyneemmille soittajille. Kappaleet löytyvät myös YouTubesta.

Pirkko Simojoki–Géza Szilvay:

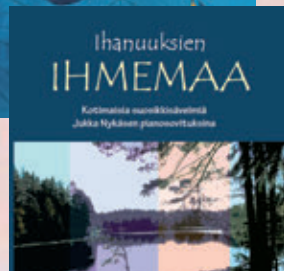
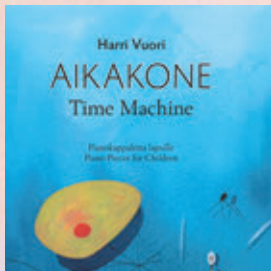
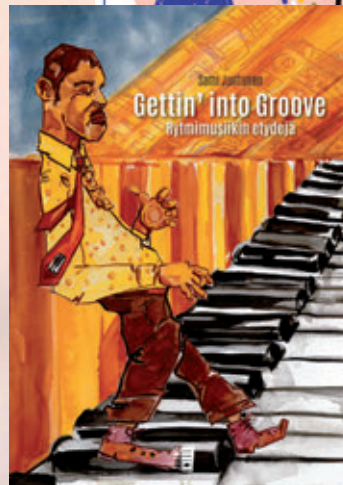
Colourstrings Viola ABC

Alttoviulukoulun osat A ja B täydentyvät C-kirjalla, joka ilmestyy vuoden 2019 aikana.

Meri Louhos–Katarina Nummi:

Pianoetydejä 1-4

Monipuolisista etydivihkoista jälleen saatavana myös kolmas ja neljäs osa.

Muista myös nämä suositut vihkot

Suomalaista toiveohjelmistoa pianolle 1-3

Suosituimmat kotimaiset pianoklassikot kolmena kauniina kokoelmana.

Harri Vuori: Aikakone

Pedagogiseen käyttöön suunniteltuja uusia, viehättäviä pikkukappaleita.

Jukka Nykänen: Ihanuuksien ihmemaa

Kotimaisia kansanlauluja ja muita rakastettuja sävelmiä ihastusta herättäneinä, raikkaina pianosovituksina.

Uuno Klamin pianosävellyksiä

Esa Ylösen toimittama kokoelma on kattava Klami-paketti pianisteille.

Toivo Kuula: Kamarimusiikkia & Soitinnuksia jousiorkesterille

Sirkka Kuulan koostamaa yhteissoittomateriaalia.

Tuulia Tuovinen: Colourclarinet

Colourstrings-menetelmän pohjalta kehitelty alkeisopas klarinetin alkupuolille.

Suomalainen klarinettikokoelma

Mikko Raasakan toimittama valikoima kotimaista klarinettiohjelmistoa.

Harri Suilamo: Palkeenkieli

Lapsille ja nuorille suunnattu pedagoginen sarja harmonikan opiskeluun.

Ota yhteyttä
ja tilaa:

Ostinato
nuottikauppa • sheet music shop

Mannerheimintie 13a B • 00100 Helsinki
puh. 020 707 0443 • ostinato@ostinato.fi
Avoinna; ma-pe 11-19, la 11-16
www.ostinato.fi

 FENNICA GEHRMAN

Muskarimatalla

Kuinka skeptisesti muskariin suhtautuva isä muuttaa mieltään, saa lähtöpassin muskariryhmästä ja päätyy kertauskurssille.

Tästä se lähti

Itselläni ei ole omakohtaisia muskarikokemuksia lapsuudesta. Muskaria yritettiin, mutta olin ehkä liian ujo. Tai sitten muskari-ympäristö ei silloin ollut ujolle lapselle rohkaiseva.

Kun ensimmäinen tyttäreni syntyi, en ollut millään tavalla ajatellut muskaria vaihtoehtona harrastukseksi pikku tytllemme, vaikka musiikki oli aina ollut tärkeässä roolissa lapsuudenkodissani. Toisin kävi.

Kohtalo puuttuu peliin

Kohtalo ilmestyi tässä yhteydessä kummipoikani isän muodossa, joka mainitsi musiikkiopiston huikeasta muskarimeiniginstä. Miksipä ei, varsinkin kun vaimollani ei ollut piilotettuja ennakkoluuloja kuten minulla. Tyttäreni ollessa hiukan yli yksivuotias aloitimme muskarin Keski-Helsingin musiikkiopistossa avoimin – joskin omalta kohdaltani aavistuksen epäilevin – mielin.

Kerrasta koukuun

Siinä se sitten oli! Ensimmäisestä kerrasta lähtien: koko perheen yhteinen harrastus, jossa yhdistyy musiikki, sosiaalinen kanssakäyminen niin lasten kuin vanhempien kesken sekä johdonmukainen ja iloinen ohjaaminen musiikin maailmaan ja yhteisöllisyyteen. Ensimmäisen muskarikerran aikana varautuneisuuteni karisi viimeistään ”Nyt on aika vilkuttaa” –loppulaulun aikana, jota veisasin kuin viimeistä päivää tytär sylissäni. Siitä lähtien Sarin muskaria odotettiin joka viikko koko perheen voimin.

Mikä pettymys

Mitä! Menevätkö lapset kolmevuotiaista lähtien muskariin ilman vanhempiä? Miten meidän isien ja äitien käy? Välillä siellä on rankkaa, myönnän. Varsinkin ne vatsalihaksia vaativat jutut, se kuminauha esimerkiksi ja keväällä, kun ilma on jo lämmin, mutta luokassa vielä lämmitys päällä.

Meistä monista entuudestaan toisilleen tuntemattomista vanhemmista oli tullut jo hyviä tuttuja ja ystäviäkin.

Aivan varmasti osataan suuri osa lauluista melkein yhtä hyvin kuin lapset. Mutta kenen sylissä ensimmäistä kertaa veit ”marakassit koppaan, marakassit koppaan”?

Isi tai äiti se oli! Ja nyt ovi nenän edestä kiinni.

Mutta näin sen pitääkin mennä. Lapset luottavat opettajaan ja turvalliseen ryhmään ja nauttivat yhdessä tekemisestä, ole-

Ilman musiikkia voi olla iloa, mutta ilman iloa ei voi olla musiikkia.

misesta ja musiikista – itsenäistyvät. Mahtavaa! Sen tajuttuani olen täysin sinut asian kanssa.

Vielä kerran

Muskariin oli kuitenkin vielä pakko päästä, ja sen teki mahdolliseksi toinen tyttäreni. Ei muskari ollut suurin syy toisen lapsen yrittämiseen, mutta ei kyllä pieninkään. Niinpä käynkin nyt muskarin kertauskurssia. Ilon kyyneleet silmissämme olemme katselleet ja kuunnelleet lapsiamme kevät- ja joulujuhlissa.

Ja vähän kuin yllätyksenä olemme saaneet kuulla ja nähdä kaiken sen riemun, ilon, opitun ja ryhmässä yhdessä tehdyn. Näin paljastuu varhaiskasvatuksen merkitys täydellisimmillään. En tarkoita vanhempien ilon kyyneleitä, vaan lasten yhteismuosisoinnin onnea ja iloa. Ilman musiikkia voi olla iloa, mutta ilman iloa ei voi olla musiikkia.

Varhaiskasvatuksen merkitys suomalaisessa musiikissa on poikkeuksellinen ja parhaimmillaan se merkitsee myös paljon muuta kuin pelkkää musiikkia. ■

Kirjoittaja on kahden muskarilaisen isä ja freelancermuusikko.

KUVA ARJA AHLAJOKI

At The Watergate 9.–11.5.2018

Opistomme osallistui Euroopan musiikkioppilaitosten liiton nuorisomusiikkifestivaaliin Sneekissä, Alankomaissa. Matkalla olivat kamariorkesterista, Da Caposta ja Pakilan musiikkiopiston soittajista koottu Middle Earth orkesteri, huiluryhmä Taikahuilut ja kitaraorkesteri Kääk!

Huittisten Hullu Puhallus 1.-3.2.2019

Opistostamme osallistuivat Huittisten Hullu Puhallus -tapahtumaan Seela Latonen ja Tia Aykar. Puhallintapahtuma on tarkoitettu lapsille ja nuorille. Säteilevä huilistilupaas Seela Latonen sijoittui C-sarjassa 2. sijalle ja ilmeikkäästi soittavalle Tia Aykarille myönnettiin 1. kannustusstipendi.

KUVA HELI TALVITIE

Virittäjä Matti Kyllönen
0400 666 635

Leo Clean Oy

Vattuniemenkatu 5
00210 Helsinki
p. 010-5251360
asiakaspalvelu@leoclean.fi

Rakkaus musiikkiin

Koulujen musiikinopetus ja musiikkioppilaitokset näyttävät usein musiikkikasvatuksen ääripäinä. Ensimmäiseen liitetään ylisuuret ryhmäkoot, meluisat musiikkiluokat ja loputon nokkahuilunsoitto. Jälkimmäinen taas näyttää vastakohtana, jossa instrumenttia tai laulua opiskellaan pitkäjänteisesti ja taiteellisesti korkeatasoisesti henkilökohtaisen opetuksen tai pienryhmäopetuksen kautta.

Useilla musiikinopettajilla, myös itselläni, on kuitenkin vahva musiikkiopistotausta. Musiikin aineopettajaksi opiskeleville tarjotaan mahdollisuus pitkälle vietyihin instrumenttiopintoihin. Onko instrumenttiopinnoista sitten hyötyä musiikin opettajan ammatissa? Tosiasiahan on, että peruskoulun musiikinopettaja ei työssään tarvitse sellon peukaloaseman intonaatio-osamista juuri mihinkään.

Musiikkiopisto-opintojen itseisarvo löytyykin muualta kuin teknisestä soittotaidosta. Sekä Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman että perusopetuksen opetussuunnitelman tavoitteet ovat yhteneviä siinä, että loppujen lopuksi sekä musiikkiopisto-opinnoissa että peruskoulun musiikintunneilla on kyse musiikista, taiteesta ja kulttuurista – ennen kaikkea oman musiikillisen maailman hahmottamisesta ja löytämisestä.

Sello-opintoni saivat minut rakastamaan ensisijaisesti musiikkia ja toissijaisesti sellonsoittoa. Tämän rakkauden välittäminen eteenpäin on tärkein tehtäväni musiikkikasvattajana, ja ilman omakohtaista syvää kokemusta se olisi hyvin hankalaa. Seiskaluokkalaisen saama onnistumisen kokemus

kahden kitarsoinnun sujuvasta vaihtamisesta on yksilön kannalta aivan samalla tavalla tärkeä ja merkityksellinen, kuin onnistumisen kokemus Sibelius-Akatemian A-tutkinnoissa.

Koulujen musiikinopetuksen merkitys korostuu erityisesti pienillä paikkakunnilla. Helsingissä kasvaneena, mutta pienehköllä paikkakunnalla työskentelevänä olen ymmärtänyt, miten hienoa on ollut opiskella paikassa, jossa on niin laaja musiikkioppilaitosverkko kuin Helsingissä. Ymmärrettävästi pienemmillä paikkakunnilla harrastus hankaloituu huomattavasti, kun lähin musiikkiopisto sijaitsee pitkän ja harvavuoraisen linja-autoyhteyden päässä.

Tieni musiikinopettajaksi oli jälkepäin tarkasteltuna aika sattumanvarainen. Keski-Helsingin musiikkiopistossa 6-vuotiaana aloitetut sellonsoiton opinnot johtivat lukion jälkeen Sibelius-Akatemiaan mu-

Sekä musiikkiopisto-opinnoissa että peruskoulun musiikintunneilla on kyse musiikista, taiteesta ja kulttuurista – ennen kaikkea oman musiikillisen maailman hahmottamisesta ja löytämisestä.

siikkikasvatuksen osastolle suurelta osin loistavien kouluikäisten musiikinopettajien inspiroimana. Opintojen aikana työskentelin lähinnä soitonopettajana ja suunnitelmissa olikin työ sello-opettajana. Valmistumisen jälkeen päädyin kuitenkin muuttamaan mutkan kautta pienelle varsinaissuomalaiselle paikkakunnalle yläkoulun ja lukion musiikinopettajaksi ja muutaman viikon jälkeen olin vakuuttunut siitä, että tämä työ on minulle juuri sopiva.

Eräänä päivänä viime syksynä otin sellon mukaan töihin ja soitin vilkkaalle kuutosluokalle Bachin G-duurisarjaa. Oppilaat kuuntelivat keskittyneesti. Soiton päätyttyä eräs oppilaista viittasi ja totesi puheenvuoron saatuaan: ”Nyt mä ymmärrän, miks sä oot ruvennut musaopeksi!” ■

Kirjoittaja työskentelee Orimattilassa musiikinopettajana ja on opiskellut Keski-Helsingin musiikkiopistossa sellonsoittoa.

Auta lapsia etsimään kadonneet soittimet. Kun laitat soitinten nimet ruudukkoon, saat selville, mihin lapset ovat menossa.

Nukketeatteria kaikenikäisille!

Olohuone, joka tarjoaa nukketeatteria, työpajoja ja kursseja, kotimaisia ja kansainvälisiä vierailuesityksiä – lapsille ja aikuisille! Esityksiä myös kulttuuritaloissa ja tilauksesta missä vain.

Sampon galleria kutsuu viihtymään vaihtuvien taidekasvatusteemojen pariin.

Sampon Satumainen kahvila tarjoaa herkkuja joka arkipäivä klo 10–17.

Nukketeatterimuskari maanantaisin klo 10 & 11. Mukaan voit tulla kertamaksulla (8€).

Kaikissa esityksissämme on elävä musiikki.

Ennakkoliput
www.nukketeatterisampo.fi

Nukketeatteri
SAMPO

p. 020 735 2235
www.nukketeatterisampo.fi
Erottajankatu 7, 00130 Helsinki

Muina mörköinä

Kun minulta kysytään ”mil-löin tiesit, että sinusta tulee muusikko?” tai ”mitkä ovat ammatillisia käännekohtia elämässäsi?”, en osaa oikein vastata. Yleensä alan säveltämään hatarista muistikuvista jonkinlaista seipitelmää; ns. ”mehevää stooria”. Totuus on se, että elämäni kuluessa on vierelläni virrannut koko ajan musiikin virta, jonkinlainen neljäs ulottuvuus, joka elää omaa elämäänsä, mutta jonka kanssa voi ajoin leikkiä, ajoin peilata sanoittamattomia syvyyksiä. Sitä on hyvin vaikea kuvailla sanoin, enkä halua sitä enempää tehdäkään.

Olin ujo lapsi, tarkkailija. Soittamalla pianoa pääsin kuitenkin huomion keskipisteeseen. Muistan elävästi, miltä tuntui soittaa jokin tv-tunnari, ja seurata ihmisten reagoimista; suurisilmäistä oivalluksen hetkeä. Mekanismi on sama kuin idean jakamisessa, sama vuorovaikutuksen sähköistävä tunne. Musiikissa tapahtuma on kuitenkin nopeampi, intuitiivisempi, elämellisempi. Rakastan tuon yhteyden syntyminen hetkeä. Muistan sen pianotunneilta, isäni työpaikalta kirkosta, setäni bändistä yli 10 vuotta vanhempien lohjalaisten rock-aristokraattien kanssa. Sama connection syntyy toistuvasti yhä. Musiikin keinoin solmittu yhteys luo turvaa, koska se vaatii uskallusta. Siinä on astuttava kuvien maailmasta elävään ilmaan ja paljastettava itsensä. On lähdeävä piiriin, muina mörköinä.

Monen legendaarisen muusikon elämäkerrasta löytyy lauseklassikko: ”Musiikki piti minut poissa pahanteosta” tai ”poissa kadulta”. Vertaamatta tässä liikaa lapsuuteni Lohjan moponkäryistä haahuilua 30-lu-

vun Bronxiin tai New Orleansiin kykenen silti samaistumaan ajatukseen. Mitä enemmän soittajia tapaan, sitä enemmän vaikuttaa siltä, että jokainen hyvä muusikko tekee työn instrumenttinsa kanssa yksin. Vaikka opettajat ovat valtavan tärkeitä, jokainen opettelee loppupeleissä soittamaan itse. Ja se on mahtavaa hommaa: hauskaa, haastavaa, palkitsevaa, vaikeaa, epätoivoista ja taas voitonriemuista.

Löydettyäni sähkökitaran, soitinten kuninkaan, kammioiduin vuosiksi kuin munkki selvittämään sen mysteerejä; mitä tämä kampi tekee? Mitä ovat huiluäänet? Mikä on ”säro”? Miten soitetaan nopeasti? Ei-

kun vielä nopeammin! Kun aloin todenteolla harjoitella, sain ensimmäiset kokemukset jonkin vaikean saavuttamisesta, esteen ylittämisen palkitsevuudesta. Nykyään ymmärrän, että epämuukava olo on oppimisen merkki. Mikään ei tunnu hyvältä, jollei sitä ennen tunnu pahalta. Mikä ihana oivallus!

Upeinta musiikin kanssa kasvamisessa ovat kuitenkin toiset muusikot. Kun törmää ihmiseen, joka jakaa alussa kuvailemani kaltaisen suhteen musiikkiin, avautuu mahdollisuus todelliseen yhteyteen ja aitoon kohtaamiseen. Yli kymmenen vuotta Oriveden opiston kesäisillä orkesterikurssileireillä viettäneenä teen nyt paljastuksen: useille vanhemmille saattaa tulla suurena yllätyksenä, että musiikkileireillä tehdään muuta kuin harjoitellaan asteikkoja. Kyllä. Siellä vähän bailataan.

Mutta jos omat lapseni haluavat jonain päivänä lähteä musiikkileirille, aion kiljua riemusta. Sillä muu-

sikoiden välinen yhteys on todellinen, turvallinen, kannustava ja ikävuosille sokea. En lakkaa ihailemasta lasteni muskariopettajaa Saria (nimeä ei muutettu), joka

**Epämukava
olo on
oppimisen
merkki**

häkellyttävän laumanhallintakykynsä ohella pystyy kohtaamaan lapsia ihmisinä ja kommunikoimaan heille musiikin keinoin. Näen siinä samaa välkettä joka on ohjannut omia askeleitani läpi elämäni, ja tunnen että he ovat turvassa. ■

Kirjoittaja on muusikko ja muskari-isä.

KUVA VEIKKO SOMERPURO

Nyt me soitetaan!

Pienet soittajat esiintyvät eskari- ja viskari-ikäisille.

Tule kokemaan, miltä eri soittimet kuulostavat pienten soittajien käsissä.

Ajankohta: **tiistaina 9.4.** tai **keskiviikkona 10.4. klo 18.00**

Paikka: **Keski-Helsingin musiikkiopisto, Helsinginkatu 3-5**

Konsertti kestää noin 35 minuuttia, minkä jälkeen voi kokeilla soittimia.

Konsertti on maksuton.

Ilmoittaudu osoitteeseen terhi.varonen@khumusiikki.fi

Muista kertoa viestissä

- montako lasta ja aikuista on tulossa
- kumman päivän konserttiin tulette

Tervetuloa!

Keski-Helsingin musiikkiopistolaiset

Palveleva jousisoitinliike Töölössä toonika.fi

Soittimia aloittelijoille
ja ammattilaisille.

Toonika Oy
soitinmyynti • huolto • restaurointi
Ruusulankatu 8, 00260 Helsinki

Poplaulu

Keski-Helsingin musiikkiopistossa toimii
poplauluryhmä noin 14–25 -vuotiaalle.

Ryhmässä

- opetellaan äänenkäyttöä ja laulamisen perusasioita.
- lauletaan yksin ja yhdessä.
- annetaan myös henkilökohtaista ohjausta.
- esiinnyttään mahdollisissa tilaisuuksissa

Ryhmä kokoontuu tunniksi viikossa arki-iltana. Lukuvuodessa on 32 toimintaviikkoa. Maksuton KHM:n soitinoppilaille.

Uudet jäsenet ovat tervetulleita elokuussa! Ilmoittautuminen: khmusiikki.eepos.fi Soitinoppilaat ilmoittautuvat sähköpostilla osoitteeseen info@khmusiikki.fi.

Lisätietoja www.khmusiikki.fi

Oppilaaksi musiikkiopistoon

Solistiset aineet: viulu, alttoviulu, sello, kontrabasso, huilu, klarinetti, oboe, fagotti, saksofoni, trumpetti, pasuuna, puhallinvalmennus, piano, harmonikka, kitara, poplaulu, sävellys

- 1. vaihe 1.4.–30.4.** Ilmoittautuminen oppilasvalintoihin: khemusiikki.eepos.fi
2. vaihe to 9.5. Soivan Talon ilta: harjoitustestit, tiedotustilaisuus, soitinesittelyt
3. vaihe 27.–29.5. Yksilötestit ja haastattelut (oma aika nähtävissä netistä 9.5. alkaen)

Varhaisiän musiikkiryhmät

- 0–5-vuotiaiden musiikkileikkiryhmät
- 5–6-vuotiaiden musiikkileikki-kanteleryhmät
- 5–6-vuotiaiden rytmikkaryhmä
- 6–8-vuotiaiden soittoniekkaryhmät
- 6–8 vuotiaiden ukuleleryhmä

Ennakoilmoittautuminen syksyn ryhmiin 1.5. alkaen khemusiikki.eepos.fi
 Vapaille paikoille voi ilmoittautua läpi vuoden.

- **Päiväkotimuskarit:**
Musiikkileikkiä järjestetään myös päiväkotitoiminnan yhteydessä, tiedustelut rehtorilta.

- **Erityisryhmät muskari- ja kouluikäisille:**
Lisätiedot www.khemusiikki.fi/fi/muut_opinnot/erityisryhmat
Tiedustelut musiikkiterapeutti Petriina Auramo, petriina.auramo@gmail.com

Lisätietoja: www.khemusiikki.fi

Keski-Helsingin musiikkiopisto
 Helsinginkatu 3–5, 00500 Hki
 toimisto 050 3728 441 info@khemusiikki.fi
 rehtori 050 511 2266 petri.aarnio@khemusiikki.fi
www.khemusiikki.fi

Ryhmäopetusta

Laulu

- Kuorot: Tinttaralla 6–9-vuotiaille ja Okariina 10–14-vuotiaille. Pieni laulunäyte, ajanvaraus ja lisätiedot sari.norja@khemusiikki.fi
- Poplauriryhmä 14–25-vuotiaille, lisätiedot: khemusiikki.fi/muut_opinnot

Yhteismusisointi

- Jousi- ja puhallinorkesterit (pieni soittonäyte)
- Muut soitinryhmät

Musiikin hahmotusaineet

Musiikin perusopinnot (POP):
 Musiikin hahmottaminen 1 (1 v.), musiikin hahmottaminen 2 (2 v.)
 Kuusi valinnaista, yhden lukukauden mittaista kurssia
 Musiikin syventävät opinnot (SOP):
 Kuusi valinnaista yhden lukukauden mittaista kurssia

Tiedustelut syksyn vapaista ryhmäpaikoista 1.8. alkaen
info@khemusiikki.fi

Nykyisten oppilaiden jatkoilmoittautuminen 1.–30.4. osoitteessa
khemusiikki.eepos.fi

Kesämusisointia Päivölässä

Tervetuloa Keski-Helsingin musiikkiopiston XXXI-musiikkileirille Päivölän opistolle Valkeakoskelle 28.7.–4.8.2019

Opetus: viulu, alttoviulu, sello, kontrabasso, huilu, trumpetti, kitara, piano sekä kamarimusiikki, yhtyesoitto, orkesteri, musiikinteknologia. Leirimaksuun sisältyy täysihoito, yhteissoitto/pianisteilla musapaja ja yksilöopetusta (7pv) 30min/385 € tai 45min/455 €. **Lisämaksullinen opetus:** sivuaine (6pv) 30min/170 €, soittopaja/musapaja (musiikin tekoa pienryhmässä) 75 €. Perheet voivat tulla mukaan leirille, maksu vanhemmilta 290 €.

Lisätietoja ja haku: www.paivola.fi
Sähköinen ilmoittautuminen 1.–28.4. 2019.
Tiedustelut: Sari Norja, leirin johtaja, p. 050 555 3585, sari.norja@khemusiikki.fi

STEINWAY PIANO GALLERY HELSINKI

Asiantunteva ja monipuolinen flyygeli- ja pianoliike
Helsingin sydämessä

Steinway & Sons

Designed by Steinway - Boston ja Essex
Kawai, Shigeru Kawai
Käytetyt pianot ja flyygelit

KAWAI
THE FUTURE OF THE PIANO

Vuokraa akustinen tai
Anytime piano 12 kk:ksi.
Ostaessasi hyvitämme
12 kk:n maksetut vuokrat!

Tervetuloa!

Unioninkatu 13 00130 Helsinki
Puh. +358 50 46 555 03
email: info@steinwaypiano.fi

www.steinwaypiano.fi
FB: [steinway piano gallery helsinki](https://www.facebook.com/steinwaypiano.gallery.helsinki)

QH6 0

200
1819-2019

SOTILASMUSIIKKI
MILITÄRMUSIK - MILITARY MUSIC

SOTILASMUSIIKKI KUULUU KAIKILLE

JUHLAVUODEN KUNNIAKSI KOKO PERHEEN

KAARTIN

SOITTOKUNTA 200

-FESTIVAALI

KESÄISESSÄ HELSINGIN
KESKUSTASSA JA
SUOMENLINNASSA!

VIIKONLOPUN 13.-16.6. AIKANA
SOI MUSIIKKI TOREILLA, LAUTALLA,
PUISTOISSA JA JOPA MERISOTAKOULUN
SUURESSA SAUNASSA.
LÄHES KAIKKIIN TAPAHTUMIIN ON
VAPAA PÄÄSY!

LISÄTIETOA JA KOKO VUODEN
KONSERTTITARJONTA:
KONSERTTIKALENTERI.PUOLUSTUSVOIMAT.FI

ASEVELVOLLINEN MUSIIKINHARRASTAJA:

KIINNOSTAAKO

VARUSMIESPALVELUS

HUIKEASSA, ENERGISESSÄ TIIMISSÄ?

HAE PUOLUSTUSVOIMIEN
VARUSMIESSOITTOKUNTAAN!
VARUSMIESSOITTOKUNTA.FI

Puolustusvoimat
sotilasmusiikki.fi